

گفت‌وگویی صبا با فرید حامدی موسیقیدان:

موسیقی ایرانی نتوانسته به عرصه جهانی ورود کند

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری وصف صبا
مدیر مسئول و سردبیر: محمدرضا شفیعی
دبیر تحریریه: امیر افشار فتوحی

www.rooznamehsaba.com
rooznamehsaba

تهران - خیابان آیت الله مدنی - کوچه خجسته منش - پلاک ۵
تلفن: ۶-۷۷۵۸۲۴۲۲ فکس: ۷۷۵۴۸۲۴۵
چاپ: موسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران
توزیع: نشر گستر امروز

حال آنکه ارائه دغدغه‌های یک نوازنده تنبور در کرمانشاه در موسیقی چقدر می‌تواند در جهان مطرح باشد تا ساخته شدن فیلم آن؟! بی‌شک این سینمای ایران است که در این نوع نگاه موفق بوده و چه به تعبیر داخلی‌ها و چه نظر خارجی‌ها به این مهم دست پیدا کرده است.

چطور می‌توانیم موسیقی ایرانی را به طور جدی در عرصه بین‌الملل معرفی کنیم؟

در ابتدا باید از حقوق مولفان دفاع شود. تنها راه آن پیوستن به کنوانسیون کپی رایت جهانی است و هیچ راه دیگری هم ندارد. اگر مولفان موسیقی در ایران حمایت مالی نداشته باشند به سمتی می‌روند که حمایت شوند، یعنی عوام کیج سلیقه و متمول. پس سطح کیفی کار آنها پایین می‌آید. در مرحله دوم بالا بردن سطح کیفی موسیقی و انگاره‌های موسیقایی کشور مهم است. نه تکنیک‌ها و ترفندها، بلکه زیست‌اهالی موسیقی باید متعالی‌تر شود تا در جهان بتوانیم حرفی برای گفتن داشته باشیم. باید اندیشه‌های صحیح اجتماعی و فرهنگی را تجربه کنیم تا بتوانیم در سطح جهانی حرفی برای گفتن داشته باشیم. همکاری با نوازنده‌ها و یا اهالی موسیقی در جهان بسیار مهم است که در ایران کمتر به آن پرداخته شده است. این داد و ستد فرهنگی در ایران هرگز رخ نداده است. شما این مهم را با تجارت فرش مقایسه کنید. آن هنر است و این هم هنر.

چرا هنرمندان ایرانی در عرصه بین‌الملل کمتر فعالیت می‌کنند؟

اقتصاد هنر امری جدا از اقتصاد کلی نیست. اما در ایران این دو، نقطه افتراق دارند. ورود به جهان موسیقی هزینه می‌خواهد و این باید تامین شود. هر هنری ابتدا در اقلیم خود مطرح می‌شود و می‌درخشد و بعد در جهان. حال آنکه برای این مطرح شدن در ایران چالش‌های متعددی پیش رو داریم. هنرمند زبان بدون مرز را می‌شناسد که همان هنر او است و متأسفانه اکثر هنرمندان ایرانی این زبان مشترک را بلد نیستند. دلیل بسیار مهم عدم ورود هنرمندان ایرانی در عرصه بین‌المللی از نظر من دانش محدود به جغرافیای آنها است. آنها عادت به در یک نقطه ماندن و قدری هم غر زدن کرده‌اند. گویی بخاطر دیده نشدن از جهان و کشور و کلا همه طلب دارند. در صورتیکه هنرمندان موفق و بزرگ بین‌المللی با سختی‌های خودشان کار کرده‌اند و آثارشان را به گوش جهانیان رسانده‌اند.

ارزش‌های انسانی پرداخته شده است. در نهایت گفت‌وگویی بین موسیقی شرق و غرب که این هنرمندان در کنار هم به آن پرداخته‌اند شکل گرفته است. ناشر این کار هارمونیک تیونز در کشور سوئد است و این اثر از تولیدات شرکت بین‌المللی پیکادو است. در ساخت این اثر هنرمندانی مانند روشک نوشی، اردانزایی پور و حمیدرضا دیبازر در نقش مشاور و راهنما حضور داشته‌اند.

آثار شما در حوزه موسیقی و فیلم جوایز بین‌المللی زیادی گرفته است به نظر شما در موسیقی و فیلم تا به امروز چقدر در عرصه بین‌الملل موفق بوده‌ایم؟

در موسیقی که بهتر است به بین‌المللی شدن یا نشدن آن اشاره نکنیم. کوتاه بگویم که موسیقی در ایران و به خصوص موسیقی ایرانی به هیچ عنوان نتوانسته به عرصه جهانی ورود کند. نه طرفداری دارد و نه حد و اندازه‌های متولیان آن به اندازه‌ای است که بتوانند در مارکت موسیقی جهانی ورود کنند. موسیقی پاپ ما که از رده خارج است و حتی در ایران هم منتقدان خودش را دارد. در موسیقی‌های بین‌المللی که زبانه‌های توان به کرمان برد و در موسیقی اصیل ایرانی هم به دلایل محدودیت‌ها و تعصبات قدما، هرگز نتوانستیم در جهان حرفی برای گفتن داشته باشیم.

البته این موضوع از دیدگاه خیلی‌ها به محدودیت‌های داخلی کشور بر می‌گردد.

مگر ایرانی‌هایی که در خارج زندگی می‌کنند توانستند در جهان بدرخشند؟ یا کارهایی ارائه دهند که در سطح بین‌المللی مطرح شود؟! به غیر از چند نفر انگشت شمار مانند امیر کنجانی، تنها برنده ایرانی اسکار موسیقی و حمید سعیدی اولین برنده جوایز گرمی تاریخ موسیقی ایران و الکساندر رهبری به عنوان فردی مطرح در رهبری ارکسترهای بزرگ جهان، دیگر چه کاری توانستیم انجام دهیم؟ در حوزه سینما البته داستان کاملاً فرق دارد.

سینما از تعصبات فردی دور شد و توانست به درخشش‌های متنوعی در جهان دست پیدا کند. از ابتدا هم این سینما راه درست‌تری را پیش گرفته بود. با پیدا شدن نسلی متفاوت و اندیشمند توانست سینمای ایران را به جهانیان معرفی کند و با کیمیا ستمی‌ها و فرهادی‌ها توانست حد مشخصی از استانداردها را تجربه کند. سینما به عنوان یک هنر مردمی دارای تنوع بسیار زیادی است و در آن حد تأثیر گذاری بسیار بالاتر از موسیقی است.

سعادت - فرید حامدی موسیقی‌را از سنبل کودکی فرا گرفته و با هنرمندان زیادی در عرصه‌های موسیقی و سینما همکاری کرده و بسیاری از آثار این هنرمند در عرصه بین‌المللی جوایز بسیاری دریافت کرده است. خبرنگار صبا با این آهنگساز گفت‌وگویی انجام داده که در ادامه می‌خوانید.

گروه فرهنگی - هنری پیکادو از چه سالی آغاز به فعالیت کرد

از سال ۸۴ در رشته‌های گرافیک، موسیقی، ادبیات و سینما شروع به فعالیت کردیم. در آن زمان رسانه‌های دیجیتال مانند امروز سایه سنگین خود را بر جامعه نگه‌نگرانیده بود. مردم به خرید کتاب و موسیقی و خرید بلیت سینما عادت داشتند. نه سینما در خانه‌ها آمده بود و نه کتاب‌ها و عکس‌ها در موبایل‌ها، رفتن به نمایشگاه امری متعالی بود و هنرمندان در تلاش برای انجام کارهای متعدد بودند. با گرافیک موسیقی بیشتر سر و کار داشتیم تا جایی که در سال‌های اول بیش از صد و پنجاه آلبوم رسمی موسیقی طراحی کردیم. موسیقی رشته اصلی من بود و ادبیات را از نوجوانی به صورت رسمی دنبال می‌کردم. هنرمندان زیادی با ما همکاری داشتند و در برگزاری کنسرت‌ها و تولید آثار فرهنگی بسیار پرکار بودیم. با پیشرفت تکنولوژی و تغییر سطح کیفی ارتباطات بین‌المللی بیشتری برای ما به وجود آمد. در ادامه من ترجیح دادم تا به فعالیت در جشنواره‌ها و مسابقات بین‌المللی بپردازم. بیش از پنج جشنواره بین‌المللی گرافیک و بیش از چهار جشنواره سینمایی و چندین جشنواره موسیقی را تجربه کردیم. جوایز متعددی در بیش از چهار کشور جهان به دست آوردیم. البته تمامی آثار ارسال شده تولید و ساخت خودم بود که با همکاری هنرمندان بسیار مطرح کشور انجام شده است.

در باره اثر جدیدتان توضیح دهید.

در جدیدترین ساخته خود با عنوان «کلیه خیانتکار» به تولید اثری متفاوت پرداخته‌ام که این اثر را با همکاری کیم انگلیش در سوئد منتشر می‌کنم. این هنرمند به دلیل نارسایی کلیه جهان را ترک کرده و این اثر به نوعی آخرین کار این هنرمند است. همچنین آهنگساز و نوازنده سنتور کیانوش عربانی مقدم در این اثر همکاری داشته است. اردوان انزایی پور نوازندگی گیتار باس را بر عهده داشته که با حضور خود نگاهی متفاوت را به این قطعه بخشیده است. در مضمون این اثر به تنهایی انسان و توجه به

